

ESKOLARIK GABEKO UDABERRIA

Haurrak euskaraz aritzeko mintzakide bila dabilta

Ikastetxeak itxita eta lagunekin egoteko aukerak mugatuta, familia erdaldunetako haur ugari asko murriztu zaie euskaraz aritzeko aukera, eta beraiekin hitz egiteko mintzapraktika sare sendoa osatu dute, tartean, Bilbon eta Donostian. Egitasmoaren arrakasta ikusita denboran luzatzea pentsatzen ari dira.

 MALEN ALDALUR AZPILLAGA

Euskara ere alarma egoeran dago martxoaren 13tik eta egitasmo hauen bitartez, euskara haurren egunerokora eramaten ari dira. Sare hauek oso lan interesgarria egiten ari direla uste du Jaime Altuna gizarte antropologoak, “ez bakarrik euskaraz praktikatzeko aukera emateagatik, baita erakusten dutelako euskarak komunitate horietan duen garrantzia ere”. Harrera ona izan dute, eta haurrek aurrerapauso nabariak egin dituzte.

Hamazazpi auzotako eta inguruko herrietako Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikasleekin hitz egiten dute Bilbo-ko boluntarioek, horrela, 500 etxetara euskara iristea ahalbidetu dute. Auzo bakoitzak bere koordinatzailea dauka eta astean hiru aldiz egiten dituzte boluntarioek deiak, ordua eta modua fami-
liekin adostuta.

Mintzapraktikak egiten eta egitasmoa koordinatzen ari da Koldo Lopez. Deustuko taldean dago eta 6 urteko neskato batekin aritzen da berriketean. Hasierako asmoa astean hamabost minutuko hiru dei egitea zen, baina beti luzatzen dira: “Aurreko batean, esaterako, Argentinara bidaiatzen duen platano magiko baten istorioa kontatzen hamabost minutuz aritu zen hizketan gelditu gabe”. Eta ez da bakarra, Ibane Muniategirentzat, terapia moduko bat da, Enpresen administrazio eta zuzendaritza ikasketak ditu eta lan giro formal batetik ihes egin eta tarte batez haur hauekin hitz egiteak mesede handia egiten diola aitortu du: “Barre pilo bat egiten dut”.

Muniategi ere Deustuko mintzapraktika sarean dabil eta 6-7 urteko bi ume-
rekin hitz egiten du, batekin dei bidez eta bestearekin Whatsapppeko bideo dei

bidez: “Dei bidez egiten dudanean haurra behartuta dago deskribapen gehiago egitera eta oso aberasgarria da”. Bideo deiak aldiz, beste aukera batzuk eskaintzen dizkiola dio: “Dei bakoitzerako kanta bat sortzen dit haurrak, eta ukelelez lagunduta abesten dit”.

Lopezek eta Muniategik Deustun egiten duten gisara, Sheila Melcon San Frantzisko auzoan ari da mintzapraktika egitasmoan parte hartzen, koordinatzaile moduan. Beste auzo batzuekin alderatuta zailtasun gehiago izan dituztela dio: “Internetez formulario bat ahalbidetu zen mintzapraktikarako izena emateko, baina gure auzoan horrek hainbat zailtasun sortu zuen; batzuek ez dute ordenagailurik edo internet konexiorik etxean, eta guraso batzuek ez dute hizkuntza menperatzen”. Hori dela eta, guraso elkarten bidez egin dute familiekin

DANI BLANCO

KATTALIN MUTUBERRIA IRAZOKI boluntarioa Donostiako egitasmoan ari da parte hartzen. Argazkian **IZARO MARTINEZ CERRATO**rekin hitz eta pitz.

harremana: “Beraiek bidaltzen dizkidate familiak eta nik auzogilea (boluntarioa) esleitzen diet”. 28 familia eta 38 auzogile daude une honetan.

Melconek 9 urteko haur batekin egiten ditu deiak: “Batzuetan nekatuta egoten da pantaila bidezko harremanerako eta kalera joan nahi izaten du, beste batzuetan oso gustura aritzen gara”. Hasierrako harremana erraza izan bazen ere, egunak aurrera joan ahala hizketa gaiak aurkitzea zailtasun bat izan daitekeela ohartu dira. Hori dela eta, Whatsapp talde bat dute eta bertan elkarbanatzen dituzte jolasak: “Nire etxea erakusten diot, eta, bertan, lekuz kanpo dagoen zerbait aurkitu behar du. Demagun, platan bat mikrouhin barruan”. Beraien interesak zeintzuk diren asmatzen ahalgindu dira boluntarioak eta konturatu dira, denek *Fortnite* jokoan jolastu nahi dutela: “Gure artean hitz egin gabe ohartu ginen hiruk deskargatu genuela jolasa beraiekin zertaz hitz egin edukitzeko, orain konturatu gara jolas horri genero ikuspegia txertatzea lan izugarria izango dela”.

ORDU ERDIZ BERRIKETAN

Bi foku nagusi ikusi dizkio Ana Hermidak ekimenari, alde batetik mintzaprak-

tikek boluntarioei eskaintzen diena, baina batez ere, eta bereziki, boluntarioek haurrei eskaintzen dietena: “Niri pertsonalki laneko arazoetatik urruntzeko balio izan dit. Konfinamenduan irakasleok lanpetuta ibili gara eta haurrarekin es-

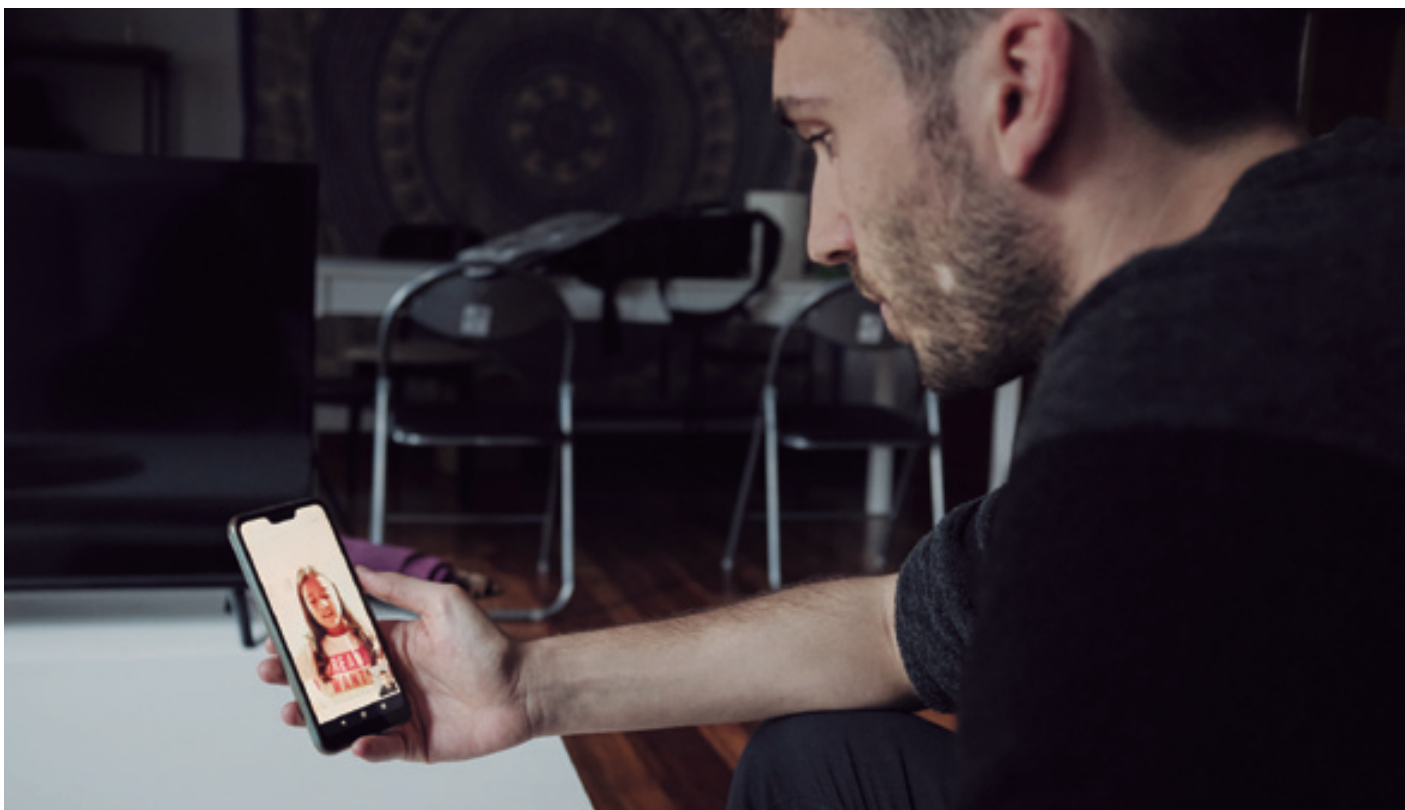
Bilbon, hamazazpi auzotako eta inguruko herrietako Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikasleekin hitz egiten dute boluntarioek. 500 etxetara iritsi da euskara

kolatik kanpo hitz egitea polita izaten ari da”. Dena den, uste du garrantzitsuena boluntarioek eskaintzeko dutena dela: “Tarte batez euskaraz hitz egitea ez da lan handia boluntarioentzat, baina haurraren sortzen duen onura ikaragarria izan daiteke”.

Paula Paunerok alaba apuntatu zuen egitasmoan. Eskolaren bitartez jakin zuen mintzapraktiken berri: “Ni Gaztelakoa naiz eta nire bikotekidea Galizia-

koa, gure alabak ez du aukerarik etxean euskaraz hitz egiteko eta aukera polita iruditu zitzaigun”, azaldu du. Oso pozik dago egitasmoarekin eta inguruko familia guztiei gomendatu die. Bideo dei bidez hitz egiten dute eta azaldu du lehenengo aldiz alaba 30 minutuz euskaraz hitz egiten entzun zuenean hunkitu egin zela. Asko eskertzen dio boluntarioari haurrarekin partekatzen duen denbora: “Oso ondo konpontzen dira, eta guri ere asko lagundu digu ekimenak”.

Donostian euskaraz mintzapraktikak egiteaz gain, eskolako lanekin laguntzearen beharrari erreparatu diote. Zaintza sarea sortu zuten hainbat beharri aurre egiteko eta tartean, hezkuntza eta hizkuntza beharrak atzeman zituzten: “Alde batetik, konturatu ginen bazeudela ume batzuk etxeko lanak egiteko laguntza beharko zutenak, bereziki, etxean euskara menperatzen ez zuten familietan, eta bestalde, ikusten genuen ume askoren harremana euskararekin eten egingo zela”. Ideia horri tiraka sortu dute mintzapraktika sarea, eta bertako koordinatzailea da Elene Lopetegi. Aurretik ere horretan aritzen diren beste elkarte batzuk daude tartean, esaterako, Bagera edo Ongi Etorri Eskolara elkarteak. Auzoka antolatu dute sarea eta dagoeneko

HODEI TORRES

JOSU CHOCARRO boluntarioa Bilbon aritzen da **MAIALEN NARVÁEZ BALCAZAR**rekin.

30 boluntario daude martxan, baina jende gehiagoren bila ari dira.

Boluntarioetako bat da Kattalin Mutuberrria. Egia auzoan dabil mintzapraktikak egiten. Magisteritzako ikaslea da eta pentsatu zuen modu polita zela laguntzeko: “Hiru aste dira 8 urteko haur batekin hitz egiten hasi nintzela, asteen bi ordu inguruz”. Oso gustura dabil, baina pantaila atzetik egin behar izateak nekatzen du: “Ea laster saioak aurrez aurre egiten hasten garen”.

UDAN ZER?

Mutuberrriak interes bereziarekin jarraitu du haurren egoera konfinamendu garaian eta kezkatuta dago epe luzera honek sor ditzakeen galerekin. Hala dago Ana Hermina ere, ofizioari eta bokazioari jarraika apuntatuta zen mintzapraktika egitas-

moan. Lehen Hezkuntzako irakaslea da eta bazekien konfinamenduak haurren erabilera linguistikoan zein eragin izan zezakeen, horregatik animatu zen mintzakide izatera: “Udara ostean haurrak eskolara bueltatzen direnean asko nabaritzen da nortzuek hitz egin duten euskaraz eta nortzuek ez, egoera larriagoa izango da hainbeste hilabete eta gero”.

Euskara ikasgelatik ateratzea lortu dute egitasmo hauek, eta hori aurre-rapauso handia dela uste du Altunak: “Euskaraz aritzeko erreferente berriak edukitzea ekar dezake honek”. Bat dator horretan Paunero ere: “Nire alabak orain badu norekin euskaraz hitz egin eta gainera oso harreman polita sortu dute bien artean”.

Altunak ez du uste konpondu ezin den kalterik ekarriko duenik egoera ho-

nek, baldin eta datozen asteetan ondo bideratzen badira egin beharrekoak. Izan ere, azaldu du beste esparru gehienetan hasiak direla krisiari aurre egiteko planak antolatzen eta uste du haurren euskararen sozializazioan ere halako zerbait antolatu beharko litzatekeela: “Zer egin azken asteetan euskara entzuteko edo hitz egiteko aukerarik izan ez dutenekin egoera gehiegi ez luzatzeko? Zer baliabide eskainiko ditugu horretarako?”.

Galdera horiei erantzun nahian ari dira Lopez eta Lopetegi ere. Harrera oso ona izan dute egitasmoek eta eutsi egin nahi diote: “Jendea lanean hasi da berriro, eta uda garaian prestutasuna ere aldatu daiteke, baina aukerak aztertzen ari gara ahal den neurrian egitasmoari eusteko”. ●

BABESLETZA:

HIZKUNTZA
berean hitz egiten dugu

ORKLIN, konfortaren eta pertsonen segurtasunerako sozioietan munduko liderra izanik, hizkuntza berean hitz egiten dugu. Koepromiso sozialaren, zintotasunaren, talde-lanaren, arintasunaren eta iraukortasunaren hizkuntzan aritzen gara... eta gainera euskaraz.

“Funtsezkoa ikusezina da begientzat”
Antoine de Saint-Exupéry